

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Városi bérház. I. emelet.

Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája. hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Deák Ferencz emlékezete.

(1803—1903.)

Jászolban született az emberiség Megváltója! És távol a világeszmék hőmpölygő áradatától, Zalavármegye egy szerény, félreeső zúgában ringott bölcsője ama szellemóriásnak, kit a magyarok jóságos Istene, a magyarok örökös nemtője azért adott e sokat szenvedett, immár a multat és a jövőt megbűnhődött nemzetnek, hogy profétaként elvezérelje őt az elnyomatás rab-szolgátságából a békés fejlődés, a lépcsőzetes előrenyomulás biztos ösvényére.

Száz fővényszem pergett le azóta az idők végtelenségét jelző homokórán, száz viharterjes év száguldott el azóta fejünk felett, hogy a kiegyezés korszakalkotó munkájának vezérlő szelleme, a megújított Magyarországnak egyik legfegyelmesebb, legesélyesebb lángelméje megszületett, és a magyar nemzet hódoló tisztelettel és kegyelettel halálával állja körül azt a dicső sírhelyet, melyet elévülhetetlen hazafias érdemeinek méltó jutalmául a „haza bölcsének“ az ország szívében emelt.

1835-től, a midőn először tűnt fel Deák Ferencz ragyogó üstökös-ként politikai életünk látóhatárán, a pozsonyi országgyűléstől, 1867-ig, a kiegyezési épület betetőzéseig, a mikor „a mindenható Isten segítségül hívásával egyhangú örömmilylvánítások és őszinte üdvözlések között“ a Habsburg-ház fejedelmi sarjadékát „Magyarország apostoli szent koronájával ünnepélyes szertartás szerint

megkoronázták“, mily végtelen, hosszú ut terjed el.

Hányszor állott ezen időszak alatt a szegény magyar nemzet a megsemmisülés örvényének legszélén, hányszor fenyegették a feje felett tornyosuló vészfelhők, hogy el leend seperve örökre a föld színéről, de Deák Ferencz mérhetetlen bölcsesége, atyailag gondoskodó honszeretete és rendíthetetlen bizalma nemzetünk missziójában, mindenkor biztos kézzel kivezették a magyar nép törékeny sajkáját a körülötte tomboló hullám-tengerből a politikai önállóság, a politikai létjogosultság nyugodt révpártjába. — —

Vértenger borította a magyar haza kalászszaal ékes rónáit. Ezer és ezer sebből vérzett a magyar nemzet halálra hurczolt teste és csendes éjszakákban a sajtó emlékek leszögeztet koporsóiból fel-feljártak a honfíbu és a honfíajdalom kísértetei. És ekkor odaállott Deák Ferencz az ő hűséges, az ő lelkétől-lelkezett magyar népének kórágya mellé és biztató, buzdító szavával, bölcs és higgadt mérsékletével, a törvény, a jog és igazság győzedelmébe vetett mélységes hitével elsimitotta a hazafi homlokáról a bánat ekevasával szántott barázdákat, és a csüggedő, az elernyedő szívekbe belécepegtette a nemzetünk önállóságába és alkotmányos jogaiba rendíthetetlenül hívő bizalom balzsamirját.

Ott állott ő őrt a magyar nemzet jogai mellett és mint a szerető, jóságos anya, ott virrasztott ő a nagybeteg nemzet lázas álmai felett és leste annak mindinkább fokozódó szivverését. És hála a magyar nemzet felett védő szárnyait kiterjesztő isteni Gondviselésnek, a magyar nemzet felépült nehéz,

súlyos betegségéből, a szívekbe ismét visszatért a remény és a hit a nemzet elpusztíthatatlan életerejébe és elkobozhatatlan alkotmányába és a letarolt, kopár mezőkön újra kisarjadzott a büszke és jogosult önértet virága: „a magyar nemzet azon öncézeli, életerős tényezők közé fog sorolhatni, melyekkel az európai történelem progressusában számolni lehet, számolni kell, s melyeknek a történelem logikája jövőtöt ígér.“

És megkezdődött a lassú, de biztos gyógyulás folyamata. A vérző sebek lassankint hegedésnek indultak, a kiengesztelődés, a kölcsönös megbecsülés fátyola borult a kiöntött honfivér bemohosodó emlékeire és a nemzet ismét megtalálta az utat koronás királya szívének kellő közepéhez. Abban rejlett éppen Deák Ferencz roppant erkölcsi hatalma, megragadó uralma a magyar nép szíve és elméje felett, hogy bármennyi és bármily magas válaszfalakat emelt is a vakondok módjára titokban settenkedő ármány a nép és királya közé, Deák Ferencz bölcsesége mindannyiszor biztos kézzel összehogozta a kölcsönös bizalom megszakadt fonálát. És ezen a fonalon elindulva, vetette meg biztos fundamentumát az 1867: XII. törvénycikkben kicsucsosodó kiegyezésnek, a mely szerint a királyi felség „az alkotmányos kormányzat rendszerét az egész birodalomban megállapítani óhajtván, ez által trónjának fényét és a birodalom erejét és hatalmát mindannyi népeinek a közügyek iránti érdekelttségére, mint természetszerű és ennél fogva legszilárdabb alapra, kívánta fektetni.“

És ezt a fényes eredményt nem a kard metsző élével, nem dörgő ágyuk vészes

T Á R C Z A.

Egyszerű történet.

A „BAJAI HIRLAP“ EREDETI TÁRCZÁJA.

Irta: Del Toró.

Nemsokára, hogy a jó anya a sírba dőlt, jöttek a „hienák“ és megütötték a dobot Zombori Miklós háza előtt. Ez a dobütés úgy hangzott be a szép napokat látott úri házba, mint a halál rémes órájának a hangos ketyegése. Zombori Miklós nem élhette túl a szegényt, egy golyóval véget vetett hát az életének. Hisz' az élete úgy sem lett volna már élet, hanem csak nyomorgás. Ettől meghorzadt. Ő, az egykori gavallér, talán a jó pajtások alamizsnájára szoruljon?!

— Nem, soha! — mondta és a homlokához szorította a revolver hideg csövét.

Egy durranás és . . . mindennek vége volt!

Ellácska árván maradt, mint sok más. Csak a nagynénje vigasztalta, de vigasztalásnál ő sem adhatott többet. Szegény és öreg volt. De Ellácskában volt határozott akarat és tudott dolgozni is. Azt mondta a nagynéninek:

— Pestre megyünk! Ott, ahol annyian megélnék, mi sem veszünk el.

És úgy lett.

Felköltöztek a fővárosba szerencsét próbálni. Ezt már sokan megtették előttük is. Hátha akad ott valami jószívű emberbarát, aki nem hagyja őket elveszni a nagy köhalom között. Hátha? . . .

A külváros egyik elhagyott utcájában béreltek lakást.

Annyi megtakarított pénzecekséjük volt még az elkötavetyélt holmiból, hogy az első negyedet

előre kifizethették. Egy kis udvari szobában huzták meg magukat. Aztán dolog után láttak.

Ellácska is, a nagynéni is egész nap szaladgáltak az óriási kirakatoktól tündöklő boltokba munkáért, Ellácska szépen tudott esdekelní, hát csakhamar kapott is munkát. Ruhákat varrt. A keze munkáját mindenütt dicsérték. Mikor pedig a jó hire elterjedt, annyi volt már a munkája, hogy nem győzte. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig úgy volt az összeállítva mind, mint egy poetikus költemény. Minden szép gondolatát, ami a fiatal lelkében megfogamzott, a ruhákon megtestesítette. És mennyi szép gondolata volt! . . . Ki tudná azt megmondani, hogy egy fiatal, életrevágó szép leány agyában hány gondolat születik és hány gondolat hal meg egy hosszú nap alatt? Senki!

Mert bizony a zakatoló gép mellett nagyon hosszú a nap.

Eleinte nem járt sehová sem, csak dolgozott. Kettőjüknek kellett a mindennapi kenyeret megkeresni és az nem kis munkát adott. A kész ruhákat is a nagynéni hordta haza. Később azonban a vasárnapi délutánokat már a pihenésnek szentelte. Kisétalगतott a korzóra, vagy végig járta az Andrassy-utat. Itt is, ott is látott *valakit meg valamit*. A valamin elgyönyörködött, a valakik azonban sokszor hirtelen az arcába kergették a vért, mert piszkos módon fixirozták a bájos, üde szépségét.

A valamik: a fényes kirakatok voltak, a valakik: az aszfalt betyárok . . .

Egy vasárnap délután a szinatanoda mellett vitte el az utja. Ott nagyon sok szép fiatal leánykát látott, vig eszevégés közt. Csupa bimbó, csupa élet ragyogott valamennyinek az arcán. Gondolta magában:

— Nekem is itt volna a helyem. Ez a szerencse és a boldogság útja . . .

És nem habozott!

Másnap felment az igazgatóhoz és elmondta a szándékát. Az igazgatónak nagyon megtetszett a karesu, magas alakja, a pacsirta-hangja és az a sokat kifejező finom arca, melynek fehér haván olyan rózsapír ömlött el, mint amikor a nap készsül levetni a koronáját a véres fejről . . .

Protekezió nélkül is felvette színésznövendéknek és buzdításul egypárszor végigczirógatta az úde arcát.

Mikor hazament, nem izlett már néki a varrógép. Sokkal büszkébbnek képzelte már magát, semhogy annak a kattogását egész nap hallgassa. Örült, mint a gyermek a délibábnak. A nagynénje nem is állhatta meg, hogy meg ne kérdezze:

— Mi lelt Ellácskám? . . . Egészen ki vagy csorélve!

Ellácska pedig a nyakába borult a nagynénjének és örömtől ragyogó arcczal mondta:

— Elértem a szerencséhez! Színész nő vagyok! . . .

— Hát osztán! . . . az olyan nagy dolog? — mondta csodálkozva a nagynéni.

— Hogyne! . . . A jövő héten már föl is lépek! . . . Tiszteletdíjat is kapok és nem kell olyan sokat dolgoznom, mint eddig.

— Ellácskám, lelkem, nem jó lesz az még sem! A hir, a . . .

— Hiszen a hir, a dicsőség fog környékezni! — vágott hirtelen a nagynéni szavaiba Ellácska. A hir szárnyaira veszi a nevemet és elviszi a szélrózsa minden irányába, a dicsőség meg beragyoja a homlokomat! Tündökölni fogok, mint a csillag az égen . . .

A nagynéni látta, hogy úgy is hiába beszélne,

morájával, hanem a békeség olajfaágával és a törvénykönyvvel kezében vívta ki, mert szerinte: „Nekünk egyetlen fegyverünk a törvény és ügyünk igazsága és erre támaszkodva kell a hatalomnak fegyverével szembe szállni.”

A jog tisztelétének elve volt az a vezérszavak, melyet soha szem elől nem tévesztett, és a mely viharon és vészen át, midőn az elnyomatás sötét éjszakája borult édes hazánkra, biztosan és czélirányosan elkalauzolta őt a kibontakozás forrón óhajtott kikötőjébe. — — — —

Uj korszak köszöntött be az 1867-ik évvel Magyarországra és az erőgyűjtés egy hatalmas forrásra nyílt meg előtte az 1867: XII. t. cikkben körvonalazott alapvető munkával. Magyarország reálépett a békés fejlődés, a biztos és czélirányos művelődés virághimes ösvényére és a legakotmányosabb fejedelmek jogára alatt élvezti a béke és nyugalom izes gyümölcseit.

Adja a magyar nemzet mindenható Istene, hogy Deák Ferencz halhatatlan szelleme örökjék továbbra is az általa annyira szeretett, annyira bálványozott magyar népfelét, azé a Deák Ferenczét, kiről annyi igaz könnnyel megsiratott halálakor így nyilatkozott a fejedelmi szózat: „hűsége által a trón és ország iránt megnyerte a királynak és honfitársainak bizalmát és szeretetét.” — — — —

„Örök típusa ő a magyarnak, kiben tántoríthatatlan királyhűséggel a hazának és szabadságnak tiszta szeretete párosul, ki a nemzet igazából egy szemernyit fel nem ad, de józan bölcsességgel tüzi ki nemzete elé a célokat.”

Dr. Lemberger Ármín.

A szabadkai színikerület bomlása.

A szabadkai színügyi bizottság f. hó 14-én ülést tartott, melyen egyhangúlag kimondatot határozatképp, hogy a szabadkai színikerület — meghalt.

„Befejezte dicstelen életpályáját ez a valami, — írja a Szabadkán megjelenő „B. H.” — amely kerékkötője mindenütt és kerékkötője volt nálunk is a színészet fejlődésének. Ma még a választott szinigazgató a szabadkai színikerület igazgatója, de a jövő esztendő virágvasárnapján Szabadka felszabadul a nyitg alól és csak a saját színházába választ szinigazgatót, amint hogy ki is mondta a színügyi bizottság egyhangú határozat-

elhallgatott hát, aztán fogta a kötést és lassan pergette a kötőtüket. A reszkető keze egyik másit a másik után ejtette le . . .

Ellácska pedig belenezett a tükörbe és megbámulta magát. Ugy tűnt föl maga előtt, mintha most még karesubb volna az alakja, a szépsége meg diadalt ültne a bársonyos arczán. Persze, hogy ezt mind a színésznői húság okozta.

Hát szép volt, nagyon szép, talán a kelletténél is szebb és éppen azért már néhány nap mulva nem hiányoztak körülötte az üresfejű udvarlók. Ez most már tetszett is Ellácskának. Hogy isne, mikor vetekedtek érte a szeladónok és kitüntetésnek vélték, ha valamelyikök hazakisérhette.

Valami duszagad, de már nem fiatal házbirtokos pedig, aki rendes színházi habitú volt, a keserű özvegységét meg akarta édesíteni, fölcsapott hát a szép leány mecenásának. Ellácska eleinte kissé vonakodott a deresedő férfitől és nem akarta elfogadni az ajánlatát, de aztán meggondolta magát és — — — elfogadta mecenásnak. Mert hát a pénz beszél . . .

Most már nem szenvedett hiányt semmiben sem. Az öreg ur nagyon bőkezű volt. Tellett szép ruhákra, csinos lakásra és szórakozásra bőven. Gummikerekű vitte a színházba és hozta onnan haza, a nagynénivel együtt, aki a gardémam szerepét játszotta. Most már nemcsak gyönyörködött a fényes kirakatokban, de ami a szemének-szájának tetszett, azt meg is vette. És ha valaki az udvarlók közül egy-egy csipős szót elejtett, nem pirult most már el, hanem ahelyett a szíve kezdett hevesebben dobogni . . .

Lám, milyen nagy változáson ment egyszerre keresztül a lelke! . . . az a szerény lélek, amely otthon, a meleg családi fészkekben, még titokban sem mert volna ilyenre gondolni.

tal, hogy a most küirandó pályázattal nem a szabadkai színikerület, csak csupán Szabadka város színháza számára választ szinigazgatót.”

Igy ír ez ügyről a „B. H.”, még pedig a nélkül, hogy bővebb megokolását nyújtaná annak, ugyan mennyiben volt nyüge a színikerület Szabadka színügyének?!

Ugy tudjuk, Szabadka eddig is a javát kapta a szinistulatnak mindig és a hathavi saionján sem esett még csorba a kerület fennállása óta egyszer sem. — Egyéb érdeke pedig Szabadkának nincsen, mert egész éven át, vagy a mostaninál nagyobb szinistulatot egy sem képes föntartani.

Egy véleményen vagyunk ugyan a „Bácskai Hírlap”-pal abban, hogy a színikerületbe beillesztett egyik-másik város megválasztása nem volt valami szerencsés és bar városunknak a Szabadkával való nexus folytán csak átfutó és csonka saion jutott ki az idén, mégsem vagyunk a szeszessio hivei.

A Szabadkával való nexus teljesen megfelel nekünk, mert *Pesti Hírsz Lajos* társulata, ha a teljes szabadkai személyzetével jön ide, kielégíti a mi igényeinket. Hivei vagyunk a szeptember—októberi bajai saionnak, amikor — miként a jelek mutatják — legjobban — mondhatnók bőkezűen — pártolja közönségünk a szinészetet.

Főhivjuki mindenesetre a szabadkai színügyi bizottság fenti határozatára a mi színügyi bizottságunk figyelmét is, hogy azzal foglalkozván, Baja városának a kerület kérdésében elfoglalandó álláspontját a jövő virágvasárnapkor megtartandó kerületi ujjaalakuló nagygyűlésen előterjeszthesse.

Helybeli és vidéki hírek.

Baja város részvétele az országos Deák-ünnepen. Városunk közönségének képviseletében *Dr. Reich* Aladár orsz. képviselő és *Dr. Hegedüs* Aladár polgármester tegnap részt vettek a Deák Ferencz emlékére Budapesten rendezett országos ünnepélyen és díszes babékoszorút helyeztek a haza bölcsének a kerepesi-temetőben lévő mauzóleumára.

Személyi hír. *Dr. Platz* Bonifác, szegedi tankerületi kir. főigazgató a helybeli főgymnasium látogatására városunkba érkezett.

Kitüntetés. A király *Némái* Ferencz alezredes, a nagykőrösi mentelep ezredparancsnokát, ki pár évvel ezelőt Baján volt állomásozva, a Ferencz József rend keresztjével tüntette ki.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke *Fuszenecker* János végzett joghallgatót, hajósi lakost a *bajai* kir. járásbíróshoz díjjalan joggyakor-nokká nevezte ki.

Deák Ferencz emlékezete. *Dr. Hegedüs* Aladár polgármester a Baja város lövényhatóságibizottsága által Deák Ferencz emlékezetére ma megtartandó diszközgyűlés alkalmából a következő meghívót bocsátotta ki: A törvényhatóságibizottságnak folyó

De hát az élet prózája, meg az élet költésze megtanítja a lelket mindenre . . .

Vannak még mindig jó öreg urak, akik nem tudnak a fejöknek parancsolni és a korhadt szívükbe beleplántálnak egy fiatal rózsabokrot. Csak akkor térnek észre, mikor már a rózsza tövise megvérezte a szívüket, a lelküket. Ellácska mecenása is több akart lenni a mecenásnál, a jó barátnál, megkérte hát a „tündöklő csillagának” a kezét. És Ellácska megint nem habozott: felesége lett a gazdag mecenásának. Ugy gondolkodott magában:

— A vén fa árnyékában mindig kellemes megpihenni!

De azért nem csalta meg a férjét. Sokkal tisztább volt a lelke, sokkal fenségesebb a szíve, semhogy a jót rosszal viszonzozza.

Egy-pár év mulva már a hire, neve bejárta az országot. Ragyogó csillaga lett Thália templomának. Az udvarlók serege pedig egy körülrajongta, mint a méhecskék a királynéjukat. Veszedelmesen csábító volt mindig a fejedelmi alakja és a szük szabásu, drága csipkeruhák alatt ésbontók a plasztikus idomai. Ami a madárnak az éltető levegő, a virágnak az üdítő harmat, az égne a ragyogó csillag, a földnek a meleg napsugár, — az volt Ellácska a hódoló környezetének: éltető levegője, üdítő harmatja, tündöklő csillaga és ragyogó napja. E ragyogó nap meleg sugaraiból mindenkinek jutott legalább is egy parányi és amikor e meleg sugarakat már mind szétszórta Ellácska, akkor fáradtan tért haza pihenni a *vén fa árnyékába*. Otthon aztán így sóhajtott föl:

„Virág mit ér, mit ér a pénz nekem,
Othont kíván, othonért ver szívem!” . . .

évi szeptember hó 15-én 208. közgy. szám alatt kelt határozata folytán és főispán ur ő méltóságának megbízásából van szerencsém a t. bizottsági tag urakat a *Deák Ferencz* születésének századik évfordulóját alkalmából *folyó évi október hó 18-án délelőtt 10 órakor* tartandó törvényhatóságibizottsági rendkívüli diszközgyűlésre hazafias tisztelettel meghívni. A diszközgyűlés tárgya: *Heller* Richárd törvényhatóságibizottsági tag urnak ünnepi beszéde és Deák Ferencz érdemeinek a város jegyzőkönyvében való megörökítése. — Baján, 1903. évi október hó 12. Dr. Hegedüs Aladár, polgármester.

A főgimnázium Deák Ferencz ünnepélye.

A helybeli cziszt. r. főgimnázium, mely oly lelkes szeretettel ápolja a hazaszeretetet magasztos érzelmeit, tegnap d. e. 10 órakor díszes közönség jelenlétében — melynek soraiban *Dr. Platz* Bonifác kir. főigazgatót is láttuk — kegyeletes, szép ünnepély keretében róta le a hazafias megemlékezés adóját a „haza bölcsé” iránt.

A „Himnusz” magasan szárnyaló hangjai vezették be az iskolai ünnepélyt, melyet a főgimn. ének- és zenekara adott elő. Ezután *Fölker* Gusztáv, az intézet igazgatója, mondotta el az ünnepi beszédet, melyben lelkes, a hazafiság meleg érzelmeitől áthatott szavakban buzdította az ifjúságot, hogy Deák Ferencz élete ragyogó példaként tündökljön mindig előtte.

Majd *Posta* Sándor VI. oszt. tan. szavalt el *Szemlér* Ferencz „Deák Ferencz emlékezete” című költeményét szívhez szóló, meleg hangon, lelkes, megérdemelt tapsokat aratva.

Ezt követve *Bene* Gyula, képezdei tanárnak „Deák Ferencz emlékére” szépen megkomponált szerzeményét adta elő a főgimn. ének- és zenekar.

Azután *Würtz* Mihály VIII. o. t. olvasta fel „Deák Ferencz élete és pályája” cz. dicséretet nyert pályadolgozatát. Szeles alapon, nyomról-nyomra követi a dolgozat Deák Ferencz hazafias tevékenységének minden egyes mozzanatát és frappans vonásokban domborítja ki a haza bölcsének korszakalkotó egyniségét és Magyarország fejlődésére messze kiható, áldásos munkáját. — A felolvasót a közönség lelkes tapsokkal honorálta.

Most a főgimn. ének- és zenekara adta elő *Szőgedi* Endre „Királyhimnuszát”.

Ezután szavalt következett. *Hegedüs* Ernő VII. o. t. szavalt el *Petőfi* S. „A ledölt szobor” cz. fenséges költeményét. A költemény megragadó szépségei a kedves, rokonszenves ifju finoman pontirozót melyen átértelt előadásában a legőkéletesebb érvényre jutottak. A közönség szívesen és lelkesen tapsolt a derék szavalónak. A „Szózat” örökszép melodiája rekesztette be a kegyeletes ünnepséget. A főgymnasiumi ének- és zenekar, *Nagy* Vazul tanár által mesterileg dirigálva, ezuttal is kerekded, összevágó előadásaival tűnt ki.

Deák emlékünnepély. A *bajai* izr. iskolák delelőtt 9 órakor a szombat istentisztelet után tartották meg ünnepélyüket, melyen a hitk. előjáróság és az iskolaszék tagjai közül sokan jelentek meg. Az ünnepély a „Himnusz” elénekülésével kezdődött. Utána *Stekler* Sándor polgári isk. tanár mondott lelkes hangú emlékbeszédet, melyben szépen jellemezte Deák Ferencz életét, puritán jellemét és hazafias munkásságát. Végül az ifjúság a „Szózat”-ot énekelte el és a közönség eloszlott.

Deák ünnepély. Az ág. hitv. evangélikus egyházközösg ma, f. hó 18-án delelőtt 10 órakor tartandó istentisztelet alkalmával, hazánk bölcsének Deák Ferencznek születése 100 éves évfordulóján halájának és kegyeletének ünnepélyét tartja.

Elhunyt ügyvéd. *Szűcs* Mihály ny. vármegyei árvászeki ülnök, a ki pár évvel ezelőt bekövetkezett nyugalomba vonulásakor városunkban telepedett le mint gyakorló ügyvéd, f. hó 17-ére virradó éjjel, hosszas és kínos szenvedés után meghalt. Temetése ma, vasárnap délután megy végbe.

Halálozás. *Fenyő* Ármín helybeli magy. kir. állami posta- és táviróoszt. folyó hó 14-én az esti órákban Budapesten elhunyt, hol súlyos betegsége miatt egy szanatoriumban gyógykezelte magát. Az alig 32 éves, erőteljes fiatal embert mintegy nyolcz hónappal ezelőt váratlanul támadta meg korunk nagy betegsége, a paralysis progressiva, melynek kínos szenvedéseitől elővgre megváltotta a halál. — A helybeli posta- és táviróhivatal külön gyászlapon emlékezik meg a szomorú esetről és koszorút küldött az elhunyt kártárs ravatalára, kit özvegyen kívül három kiskorú gyermeke gyászol. Nyugodjék kebében!

Egyházi hír. Az érseki hatóság Vándor Antal Csantaverről Parabutra, Böde Józsefét Keczelről Csantavérra kápláni minőségében áthelyezte.

Népkonyha megnyitás. A bajai jótékonycézélú leányegyesület f. hó 18-án délben, 12 órakor (az izr. agyok házában) tartja népkonyhajának ünnepélyes megnyitását. A megnyitó ünnepélyen az egyesület jóakaróit és az érdeklődő közönséget szívesen látja.

A nőegyleti kisededővő intézet megnyitása. A „*Bajai első kath. nőegylet*” ezuton hozza a közönség tudomására, hogy a „*Miasszonyunk*”-ról nevezett tanítókének zárdájában fennálló és az építkezés miatt szünetelő kisededővő intézetét f. é. november hó 1-én a város tulajdonát képező Szt. Antal-utca 2. sz. házában (volt Vojnich-ház), *Müller* Matild k. a. okl. óvónő vezetése mellett megnyitja.

Egy volt bajai szinigazgatóból — tanító.

Olvasóinkat és színházközönségünket, kiknek élénken él még emlékeztetésben a *Rakodezay* Pál előkelő szintársultának pár év előtti bajai szereplése, bizonyára érdekelni fogja az alábbi kis hír.

A legideálisabb magyar szinigazgatók egyike volt még néhány év előtt *Rakodezay* Pál. Hozzája hasonló Shakespeare imádó nem volt egy se a magyar szinigazgatók között. Képzett, nagy tudású, univerzális irodalmi ismerettel bíró ember *Rakodezay* Pál, diplomás polgári iskolai tanító. És mert nagy vagyona volt és mert imádta a színművészetet, eldugta diplomáját és beállt színésznek. Mint színész nem volt valami kiváló, de mint igazgató a legjelesebbek közé tartozott. Mint rajongó Shakespeare-imádó a brit szellemi drámaíró kultiválta mindenfelé s mivel a közönség olyannyira rajong a nemesebb művészetért, *Rakodezay* Pál rövid néhány év alatt eldirektoroskodott közel 200.000 forintot. A közönségnek nem kellett Shakespeare, a leg-gondosabb kiállítás mellett se, *Rakodezay* tönkrement, megbukott. A volt budapesti háziur ekkor előszedte eldugott tanítói oklevelét és állásért folyamodott a közoktatásügyi miniszterhez. 3 évvel ez előtt *Rakodezay* Pált egy kis községbe, Szeiczbe kinevezték az állami polgári iskolához segéd-tanítónak. Mint a hivatalos lap most közli, a közoktatásügyi miniszter *Rakodezay* Pált rendes tanárrá nevezte ki és áthelyezte a *miskolci* állami polgári fiúiskolához.

Özv. Lusztig Jakabné pálinka-, bor- és sör üzletének lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Gőzgépközeli vizsgák. A gőzgépközeli és kazánfűtők képesítő vizsgái Szegeden november hó 8-án d. e. 9 órakor fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez Szegedre (Szilágyi-utca 1. szám) küldendők.

A Pesti Napló f. hó 17-iki Deák-száma hü utánzatban mellékletül adja a Pesti Napló 1865. április 16-iki számát, amelyben Deák Ferencz történelmi jelentőségű híres Husvóti-cikkje megjelent s melyből csak egyetlen egy példány maradt meg a Nemzeti Múzeumban. A "Pesti Napló" az értékes melléklettel együtt a rendes 10 fillérvnyi árték kapható a dohánytőzsdékben.

A Lampel-Wodianer czég kiüntetése. Az országjárte ismert nevű *Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)* cs. és kir. udvari könyvkereskedés, a mely évszázados multra tekinthet vissza, pár évvel ezelőtt tanszerakkárral bővítette budapesti Andrassy-uti fényszínházát. Augusztus és szeptember havában a budapesti városigeti Iparcsarnokban az iparostanóczok és segédmunkások nagyszabású kiállítását rendeztek, a melyen részt vett a Lampel-Wodianer czég is az iparoktatás céljait szolgáló tanszereinek kiállításával. Ez a tanszerkiállítás úgy a szakértők, mint a nagy közönség meleg érdeklődését felkellette. A megnyitót ünnepeken a miniszterelnök, s egy ízben Ő Felsége is behatóan, megismerléte a czég kiállítását, s úgy a miniszterelnök, mint Ő Felsége a legmagasabb melegegédésnek adott kifejezést a czég jelenvolt képviselője előtt, a ki a magas vendégeknél felvilágosítással szolgált. A kiállítást pár napra rekesztették be, s a kereskedelmi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki a czéget áldozatkész kiállításáért.

Hirdetmény. A helyben állomásozó m. kir. honvédszázad osztag részére 1904. évi január hó 1-től december hó 31-ig szükséges kenyér szállítása folyó hó 23-án a huszártanegyben d. e. 8 órakor tárgyalás fog tartatni. Az évi szükséglet 64,970 adag 840 grammos kenyér. Felhivatnak mindazok, kik erre vállalkozni óhajtanak, hogy zárt ajánlataikat a megfelelő bánatpénz esatolásával a mondott időben és helyen nyújtsák be. Bővebb felvilágosítás a fentebb mondott osztagparancsnokságnál nyerhető. Baja, 1903. évi október 9-én.

Országos vásár. A legközelebbi újvidéki országos vásár 1903. október hó 24., 25. és 26-án fog megtartatni, melyre sertések és egyéb állatoknak vérszentes helyekről való felhajtása meg van engedve. Horvát- és Szlavonországból azonban az állatok csupán vasuton hajthatók fel.

Szurkálás. Folyó hó 12-én d. e. *Maresinkó* András pékinas *Oliva* János koresmájában garázdálkodott, ahonnan *Sztruhák* Ferencz iparossegéd kivitte. Az utczán dulakodás támadt köztük és *Maresinkó* Sztruhákot melbe szarta. A sebesültet a kórházba szállították.

Rejtélyes lopás. *Goldberger* Simon szatós kárára ismeretlen tettes f. hó 15-ére virradóra a konyha ablakán átmászva, *Goldberger* nadrágja zsebében levő pénztárczájából egy 4608. sz. 1/8-ad osztályosjegyet 20 K., 4-5 K. pénzt, az üzletből pedig 4-5 K. aprópénzt ellopott. A tettes az ideig, míg *Goldberger*ek aludtak, a cselédnek a konyhában levő szekrényében volt elbujva. A nyomozás megindult.

IRODALOM.

Irodalmi értesítő. A "Havi Füzetek" I—IV. számában a "Ferencz József Árvaház" javára megjelent a következő munka: "*Adomák és Veszemék*,

hazudozások és igazmondások, képes élecek és illusztrált képtelenségek, mulattató versek és nevetelő elbeszélések, mű- és kifordítások, ötletek, új szók és talányok Lexikona" Dvorzák prelátus gyűjteményéből 2800 szám, száznál több képpel illusztrált 30 ivon, egész vászon díszkötésben és 4, irva négy korona bekküldéskor portomentesen küldi meg a Szent Missiók Gondnoksága Budapest, II., Fő-utca 32.

Helyreigazítás. *Bolanden Kovrád* a "Farizeusok és Szaduceusok" c. legújabb, a szerző arczképével és sajátkezűleg írt életrajzával díszített munkájának ára bőrkötésben 3 kor. 40 fill., vászonkötésben 2 kor. 80 fill. (nem pedig 3 kor. 40 fill.) fűzve 1 korona. A Benzinger-Bossányi-fele munka cizme nem Képes Biblia, hanem "Bibliai történetek". A Szent Missiók Gondnoksága Budapest, II., Kapuczinus-Zárda.

KÖZGAZDASÁG.

A Bajai Gyümölcsészeti Egyesület a téli madárvédelem érdekében.

A *Bajai Gyümölcsészeti Egyesület*, ez a hivatásának magaslatán álló derék gazdasági intézetünk, a tél közeledtével megint hirt hallatt magáról.

Ezuttal a madárvédelemnek csinált propagandát *Nagel* Sándor áll. képezdei tanár, az egyesület ügybuzgó elnöke és lankadatlan munkakedvének köszönhető, hogy már az idei télen is lesznek fészkelő házikók városunkban, hol a zord évszak mostohaasága elől madarainkat ápolni és táplálni fogjuk.

Nem lesz érdektelen, ha ez alkalommal reámutatunk arra, mily érdekes képet nyújt az éneklőmadarak fölötté üdvös rovarpusztításáról összeállított helyi statisztika.

A nálunk állandóan lakó kék czinege 12-16 fiókat költ évente, e czinege pedig 6 1/2 millió rovart pusztít el évenként, tehát egyetlen czinege család évi rovarpusztítása már igen sok millióra rug. A rigó a legnagyobb csigát is megeszi egyszerre, a mi éppen anyyi, mintha az ember egész marhacombot fogyasztana el. — A vörösbegy rovarlápláléka éppen anyyi, mintha az ember naponként 50 méter kalbászt fogyasztana.

Es mi mégis csak pusztítani tudjuk éneklő madarainkat! Pedig, ha számos törvényes intézkedésünket figyelmen kívül hagyjuk is, csupán az emberi nemesebb érzés parancsára két kötelességet ró reánk.

Az egyik, hogy a madarak létfeltételét biztosítsuk, a másik, hogy a madarak szaporodásának lehetőségét előmozdítsuk.

Ezeket úgy érjük el, ha szükség idején a madarakat etetjük, s ha alkalmat adunk nekik a fészkelésre. Ez a két feltétel tette Grázcot híres madárvárossá és ez van hivatva Közegen az éneklőmadarak százezeinek biztos tanyát nyújtani.

Ezen eszme szolgálatára hívjuk fel mi is olvasó közönségünket. Rajta mulik, hogy városunk lombdús utcaí, virágállattal tele és a legszebb növényekkel ékeskedő udvarai és kertjei pár év alatt mindenfelé visszhangozzanak a madárdaltól.

Aki a madarakat télviz idején eteti, szinte biztosan számíthat reá, hogy — ha erre alkalmas helyet talál — nála fogja fészket is rakni.

A fészkelésre alkalmas házikókat már szerzett is be a helybeli Gyümölcsészeti Egyesület, a hol darabja 65 fillértől kapható. Levelezőlapon teljesített megkeresésre az Egyesület bárkinek is elküldi a házához a házikókat, a melyek sokszor már télen is menekülő helyül szolgálhatnak.

Már alkalmaznak is fészkelőházikókat városunkban, hol etetni fogják télen az éhező madarakat. Eddig a helybeli Állami tanítóképző-intézet, *Allaga* Ottó ügyvéd, *Bellosics* Balint, *Benkó* Pál, *Böcskay* Kristóf, *Mihalitska* István, *Nagel* Sándor és *Eber* Sándor képezdei tanárok, a helybeli Gyümölcsészeti Egyesület, *Grigoriócs* Milutin gk. lelkész és *Heller* Richard polgári iskolai igazgató vállalkoztak.

A valóban humanus ideának mentől szélesebb körben való realizálását őszintén óhajtjuk.

Törvénykezés.

Tizenkét éves bajai fiúk tolvajsözetsége.

Szabadka, október 14.

Fenti kelettel a következőket írja szabadkai tudósítónk:

Lélektani tanulmányt lehetne írni arról a két gyermekbűnösörről, a kik ma délelőtt álltak a szabadkai kir. törvényszék előtt vádlottakként. Szinte arra gondol az ember, hogy ezek nem is lehetnek bűnösök, olyan ártatlan arccal állanak bírák előtt az alig 12 éves tolvajárság, s mikor kihallgatásuk véget ér, nem is büntetésük felett elmélkedik a tárgyalás hallgatósága, hanem hogy milyen gyógmód adhatná vissza e két beteg gyermeklelké épségét.

Szujer Ferencz és *Andrasics* Sándor a két bajai fiatal bűnös neve, a kiket 14 rendbeli lopásért helyeztek vád alá, a melyeket érdekességüknél

fogva részletezünk. Két ízben néhány tojást loptak el a bajai női zárdából, a gör. keleti templom perselyét 1 krajczár tartalommal vitték el, egy vasuti őrtől tyukot, a bajai kath. legényegylettől kulesot, Reich Alajostól gépszíj varróút, Vidovics szatósától 10 fillért, Geinger Miksától kulesot, Hecht Józseftől és Tokodi Mariától egy-egy kulesot, Thal Rozától egy szemüveget, Matyas Ignácztól egy darab sonkat és Genál Andrástól 10 darab szappant loptak el.

Szujer Ferencz ezenkívül még orgazdaságért is vád alá helyzetetett, mert egy pajtásától, a ki pénzt loptott, 12 frtot hallgatási díj fejében elfogadott.

A kir. törvényszék *Szujer* Ferenczét és *Andrasics* Sándort 10 rendbeli lopás vétségében és előbbi 1 rendbeli orgazdaság vétségében bűnösnek találván, *Szujer* összbüntetésül 6 hónapi fogházban, *Andrasics* pedig 3 heti fogházban állapította meg. A törvényszék kérelmezni fogja, hogy első rendű vádlott büntetését javító intézelben tölthesse ki.

Az ítélet ellen *Szujer* felelbezzett, azonban a kir. törvényszék a vizsgálati fogság fentartását rendelte el.

SZÍNHÁZ.

Október 10.

Millöcker Károly örökké becses operettjében a „*Szegény Jonáthán*”-ban mutatkozott be a társulat I. primadonnája *Aldor* Juliska, sajnos kevés közönség jelenlétében, amely azonban pompásan mulatott és sokat tapsolt a szereplőknek. *Aldor* Juliska, (*Harlett*) a társulat új tagja igazi vérbeli primadonna, akinek főerőssége a játéka, mely rutinoss, temperamentumos. Ami énekét illeti, hangja igen kellemes és a felső regiszterekben pompásan cseng. Énekskolája igen jó, pianói leheletszerűek és izlésesen énekel. A társulat sokat nyert vele, mert igazi nagy kaliberű színésznő. *Gerlaci* Hermin (*Molly*) mint rendesen, most is pompás volt, úgy, hogy a társulat egyik erőssége. *L. Mihályfi* Juliska egy apró szerepben is jeles volt. *Falussy* István (*Jonathan*) éneken, játékon egyaránt kitünő kvalitásokat mutatott be. Sok tapsot kapott és mindet megérdemelte. *Boda* Ferencz (*Vandergold*) még fiatalember, akinek sokat kell tanulni. *Vigasztalja* azonban az, hogy tanulmányai nagy sikerrel kecsegtetik, mert jó kvalitásai vannak. Egyelőre csak felső hangjai tiszták. *Hegyesi* Gyula (*Quikli*) gyengécske volt ez estén, viszont *Sz. Nagy* Kálmán és *Kovács* Andor most is kellemesen tűntek fel. A női énekkar igen gyenge egyenként és összesen.

Október 11.

Délután *Rákóczi*-ünnepképpen *II. Rákóczi Ferencz fogsága* került szíre. Ez a tény csodálkozással töltött el bennünket, mert *Rákóczi* ünnepelését nem szokás egy délutáni előadás keretében szoritani, amikor nálunk legeslegnagyobb részét gyermekek mennek csak színházba. Nem méltó ez sem a nagy naphoz, sem a közönséghez és mi nem is vagyunk hajlandók az előadásról írni mindannak daczára, hogy a drámai személyzet jó része ekkor mutatkozott be. Borítsuk e tévedésre a feledés fátyolát.

Este a „*Magyar Nyitány*”-nyal kezdték, utána *Olasz* Klári elszavalta *dr. Csillag* Károly „*Rákóczi heroldja*” című igazán hangulatos, szíveshöz szóló versét annyi melegséggel, hogy vele tomboló tapsvihart váltott ki. Végezetül a *Csokon szerzett velégeny*, a jó Szigeti bácsi bohózata következett, amely darab pontos fokmérője a primadonna kvalitásainak. *Aldor* Juliska Irénje, minden részében sikerült alakítás volt. Örömmel tapasztaltuk, pompás kiejtését nem csak a prózában, hanem az éneken is. *L. Mihályfi* Julia Nefeletjse, *Ujvári* Ripacsó és *Kovács* Andor Futakija klasszikus volt. *Baróthy*, mint Csontai állandó derültségben tartotta a közönséget, *Falussy* azonban igen lagymatag Béla volt. *Csiszér* Kálmánnak apró szerep jutott, *Csiszér* Sárika és *Simon* Mariska kellemesen műödtek közre. *Bónis* Margit egy dalt énekelt és ebből azt láttuk, hogy tulságosan naturalista. Közönség szép számmal.

Október 12.

A *Kornevillai harangok* és üres ház. Ez a helyzet signaturája, mit sajnálunk a közönség érdekében is, mert amely városban annyit muzsikálnak, mint Baján, ott nagy közönségnek kellett volna összejönni. Az előadás a jók közül való volt. *Aldor* Juliska (*Serpolette*) a kényes igényeket is kielégítette éneken és játékon egyaránt. Az I. felvonásbeli belepőjét igazán bravurosan énekelte. *Némethné* (*Germaine*) is igazi sikerrel számolhat be, amit szívesen konstatálunk. *Falussy* (*Henri*) férfias baritonja fényesen érvényesült. Nagy gyönyörűséggel hallgattuk. *Boda* (*Greniso*) kellemesen énekel, ügyesen, természetesen játszott. Kár, hogy első regisztere fejletlen. *Hegyesi* Gyula (*Biro*) és *Ujvári* Miklós (jegyző) a nevelő izmokról gondoskodtak. A végére hagytuk *Németh* (*Gáspár*) méltatását, amit szeretünk volna elhagyni, mert szerepét hamisan fogta fel és a II. felvonásban éppen nem tudott érvényesülni. Őszintén sajnáljuk. A karok és *Németh* karmester a dicséretből kivetheti a részét.

Október 13.

Doktor úr. Molnár Ferenc bohózata kacaglattal egész este a szép és nagy, igen nagy közönséget. Az előadás a legjobbak közül való volt. Szabados Gizike (Lenke), a társulat eme bájos tagja megenni való leánygymnazista volt. Simon Mariska (Sárkányne) szépen beszélt. Mihályfi Julia (Marosiné) pompás volt. Németh János (Puzsér) excellált. Tökéletesebben ezt a szerepet alig lehet megjátszani. Falussy (Csató) egy hülye rendőrfogalmazó szerepében kitűnő volt. Csiszér Kálmán (Dr. Sárkány) az első felvonásban a kényes igényeket is kielégítette, azonban a III. felvonásban igen gyenge volt. Berényi (Bertalan) nagyon előnyösen mutatkozott be. Tanulással és önfegyelmeléssel igen jó naturburs válik belőle. Baróthy (Cseresznyés) mint rendesen, most is megmutatta, hogy szerepén uralkodik. Apró szerepekben Ujvárit, Kovácsot, Sz. Nagy Kálmánt is fel kell említeni, olyan jók voltak.

Október 14.

Casanova eredeti operett ment fényes kiállítással, szép rendezéssel és elég szépszámu közönség előtt. A darab maga nagystíli és az előadás is méltó volt hozzá. Gerlaci Hermin négyes szerepében kitűnő volt. Legjobban tetszett, mint Pompadour. A gúnárról való coupletje, valamint tánca pompás volt. Szabados Gizike, Simon Mariska és Ujvári káprázatos technikával táncoltak. Olasz Klári 3-4 szavas szerepét is szépen játszotta. A női kar egyes tagjai jól állták meg helyeiket a magánénekekben is. A férfiak közül Falussy (Casanova) ugy jätékban, mint ének számaiban becseset nyújtott. Németh szintén igen jó volt, mert discret volt. Boda Ferenc ügyesen mozog a színpadon. Hegyesi Gyula Napoleon maszkjával képviselte a komikus elemet. Németh Ignác karmester a betanításért feltétlen dícséretet érdemel.

Október 15.

Maetterlinek világhírű drámája, **Monna Vanna** került színre és a színház terme zsúfolásig megtelt. Az előadás maga távolról sem állt azon a niveauon, amilyen az operettek szoktak lenni és ezt fájjaljuk. Olasz Klári Vannája remek volt. Hanghordozása, gesztusa, mimikája és megjelenése fogva tartotta a közönséget és lefoglalta az érdeklődést. Örülünk, hogy megismerkedtünk vele és művészetével. Baróthy Antal Marcoja méltó volt a szerephez és Olasz Vannájához. Az első felvonásban, a hol szerepének sarkpontja van, Baróthy önmagát multá felül. Művészi alakítást mutatott. Falussy Guidója minden kritikán aluli volt, de nem tehet róla, mert azt tudja a világ, hogy a gyalogos katona nem tud úgy lovagolni, mint a huszár és aki kitűnő és kedves baritonista, az nem hősszerelmes. Csiszér Kálmán (Prinzivalle) ugy látszik jó színész. A III. felvonásbeli arczjátékaról következtetjük ezt, de szerepét egyáltalán nem tudta és így nem is játszhatott. Kovács Andor, mint Borsó szépen, értelmesen beszélt.

Október 16.

Katalin, Beldi és Fejér bájos zenéjű operetteje — sajnos — kevés közönség előtt ment, egy minden ízében jó, sőt helyenként kitűnő előadásban. Aldor Juliska (Germain) mutatta meg, hogy zene és játék szempontjából minőnek kell e szerepnek lenni. Eleven, pezsgő jókedvvel (a II. felvonásban kissé tulságos jókedvvel) kitűnően disponálva alakított. Némethné, (Katalin) amilyen pompás volt zenei szempontból, oly gyenge volt a játéka. Igazán nem volt fejedelmi. Rosszul tagolt beszéde kellemetlenül hatott. Mint énekesnő bőségesen megérdemelte a kapott virágot. Bónis Margit (Anica) gyenge, nagyon gyenge volt. Szinte kiritt az összejátekából. Németh (Lansac) ma elemében volt. Falussy, Boda és Baróthy egészítették ki az összejátekot. Ujvári és Simon Mariska tánczaikkal frenetikus tapsvihart arattak. Az énekarok, kivált az I. felvonás finaljában, remekeltek.

Valaki megkérdezte tőlem, minek a társulat régi, rendes tagjainak napról-napra a színpadon való felemlegetése, de én nem tudtam rá felelni. Hatha más tudna feleletet mondani? Nagyon musai a dolog.

Lengyel Manó.

Nyilttér. *)

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel szedik, retik vegyíteni, mindenk előtt

MATTONI-FELE

GISSHÜBLER

legjobb óvnyes

SAVANYÚ-VÍZ

Van ható. E víz kösömböseit a bor savát és az itainak elotie kellametes, ingerlő mellékist ad, annélkül, hogy azt fokotára festené.

(*) E rovatban közölttekéért felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK

BURGONYA,

takarmányrépa

ÉS SZÉNA

nagyobb mennyiségben jutányosan kapható:

özv. Spitzer Simonné és Társa
téglagyarában, Baja.

Árverési hirdetmény.

A bajai magy. kir. állami kertmunkás-iskola telepén termelt mintegy 40 métermázsza különféle fajtaú borszölótermés, nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek egy tömegben el fog adatni.

Az árverés folyó hó 21-én d. u. 2 óraker a bajai m. kir. állami kertmunkás iskola telepén fog megtartatni, a melyre azzal hivatnak meg az érdeklődők, hogy vevő tartozik a termést f. hó 24-ig teljesen leszüretelni.

Árverezők tartoznak az árverés megkezdése előtt az intézet irodájában 30 korona bánatpénzt lefizetni; a vevő pedig azt 80 koronára kiegészíteni, s a szüret megkezdése előtt pedig az egész várható 40 méterm. szöló árát ugyanott letétbe helyezni.

KÖZGYŰLÉSI MEGHÍVÓ.

A Délmagyarországi Gyapjúfonó és Vattagyár Részvénytársaság

— tekintettel arra, hogy az 1903. évi október hó 15-ének d. u. 2 órájára egybehivott rendkívüli közgyűlés határozatképes nem volt, az alapszabályok 6. §-a értelmében —

1903. évi október hó 29-én délután 2 óraker

SAJAT GYÁRI HELYSÉGÉBEN

BAJÁN

UJABBI RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívja

Baján, 1903. október hó 15-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

- a) az alapszabályok módosítása (16. §. b) pontja,
- b) Dubs Marton igazgatósági tagnak az igazgatóságból leendő elmozdítása tárgyában igazgatósági indítvány és a fölött való határozathozatal.
- c) A 12. §. szerint immár előterjesztelt javaslatok tárgyalása,
- d) Netan a 16. §. m) bekezdése szerint előterjesztendő indítványok, melyek, amennyiben részvényesek által terjesztetnek elő, csak akkor tárgyalhatók, ha a közgyűlés előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnak írásbeli indokolt indítvánnyal bejelentettek.
- e) A jegyzőkönyv aláírásával megbízandó két részvényes megválasztása.

19. §. A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által résztvenni szándékozó részvényesek kötelesek 3 nappal a közgyűlés előtt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, illetve elismervényeiket a Bajai Kereskedelmi és Iparbanknál, mint a társaság pénztáránál igazoló-jegy ellenében letenni.

⊗ REISZ ÉS PORJESZ ⊗

BÚTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

Fiók-telepek: Nagyvárad

BAJA

Erzsébet királyné-utca, volt Mészáros-féle ház.

Modern butor. Teljes lakásberendezések.

Legolcsóbb gyári árak.

Mindenféle diszitó- és kárpitos munkák elvállaltatnak.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy tekintettel az őszi idényre leginkább készítetteti szokott **ANGOL MUNKÁKRA**, ennek megfelelőleg,

NŐI DIVAT TERMEMET

elsőrendű fővárosi **angol és francia erők alkalmazásával** bővítettem ki.

Különös gondot fordítok arra, hogy női divat termemben jövőben

elsőrendű confection darabok u. m. sacco, zsák és angol kabátok, palletok és gallérok, valamint **costume és angol toilette** a legdivatosabb és izléses kivitelben készüljenek.

A midőn tehát ezt a nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozom, kérem engem nagybecsült szíves bizalmával — úgy, mint eddig — a jövőben is megajándékozni, magam pedig igyekezni fogok, hogy a divattermemből kiadott toilette és confection darabok izléses és pontos kiállítása által a legmesszebb menő igényeknek is megfeleljek.

Vidéki megrendelések egy minta ruha beküldése után pontosan eszközöltetnek.

Lakásom: özv. Manhold Istvánné úrnő házában (Kossuth Lajos utca 16.)

A m. t. hölgyközönség jóindulatába és kegyes párfogásába magamat ajánlva vagyok

kiváló tisztelettel

Schmidt Adolfné

volt özv. Heislerné.

Női divatterem áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség b. tudomására adni, hogy az Ujvilág-utcában lévő

női divat szalont

Attila-utca (volt Fürdő-utca) 13. sz. alá helyeztem át.

Minthogy Budapesten 5 évig önállóan működtem és így a budapesti hölgy társaság előkelő tagjaitól számos elismerő nyilatkozat lévén birtokomban, igazolhatom, hogy képes vagyok a legmesszebbmenő kívánalmaknak is megfelelni és a legnagyobb igényeket is kielégíteni.

Az itt lévő őszi idény alkalmából elvállalok és készítek a **legolcsóbb árakon** és a legizlésebb kiállításban **menyasszonyi-, bál-, estélyi-, látogató- és utcai ruhákat** a legújabb angol és francia divat szerint, továbbá **blousokat, pongyola- és háziöltönyöket**, valamint **gyermek-ruhákat**.

A n. é. hölgyközönség szíves párfogását kéri mély tisztelettel

Wagenblatt Gizella.

2063. sz.
1903.

Csataalja község elöljáróságától.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott községi elöljárók ezennel közönségre teszik, hogy a Csataalja község tulajdonát képező **nagykorcsma és mézsárszék-épület 1903. évi november hó 5-én délelőtt 9 órakor** a község házában megtartandó nyilvános szóbeli árverés útján — egymásután következő két évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 500 korona évi haszonbér.

Árverelni szándékozók az árverés megkezdése előtt kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bnatpénzzül a község pénztárába letémenyézni.

Az árverési feltételek Csataalja község jegyzői irodájában a rendes hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Csataalja, 1903. évi október hó 10.

SZILVÁSY GYÖRGY **PUTTERER ISTVÁN**
jegyző, bíró,

593. sz.

ipt. 1903.

Pályázati hirdetmény.

A bajai ipartestületnél üresedésbe jött, 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott **ipartestületi jegyzői állásra** ezennel pályázatot nyitok.

Pályázni kívánók kellően felszerelt folyamodványai, alulírott ipartestületi elnökhöz **folyó évi október 26-ig** nyújtandók be. — A később beérkező pályázatok figyelembe nem fognak vétetni.

Baján, 1903. október hó 13-án tartott előjárósági ülésből.

CZÉRNAY IMRE sk.
ipart. elnök.

Jelszavam: csekély haszon, nagy forgalom!

ÜZLET MEGNYITÁS!

Van szerencsém Baja város mélyen tisztelt közönségét értesíteni, hogy helyben, **az Erzsébet királyné utcában levő volt Mészáros-féle házban** a mai kor igényeinek megfelelően egy

fényesen és dűsan berendezett

pálinka-, bor- és sör kereskedést nyitottam.

Raktáron tartom a legfinomabb **barack-, törköly- és szilva pálinkákat**, ugyszintén bel- és külföldi **tea rumokat**, ugymint **ananasz, braziliai, cuba és jamaikát**, amelyekre különösen felhívom a mélyen tisztelt intelligens közönségnek szíves figyelmét, ugyszintén bel- és külföldi **cognacjaimra** is. Raktáron tartom a legkitünőbb **asztali- és pecsenye borokat**, valamint **szegedi buczkai borokat, sört** pedig kizárólag elsőrendű **kőbányait** tartok.

Egyedüli törekvésem, hogy a mélyen tisztelt közönséget szolid, pontos és jó kiszolgálásom által üzletem részére megnyerjem, miért is esedezem kegyes párfogásukért, vagyok

kiváló tisztelettel

özv. Lusztig Jakabné.

Lelkiismeretes, pontos és jó kiszolgálás.

3-szor finomított szesz 1/2 és 1 literes zárt üvegekben.

FISCHER PÁL

NŐI- FÉRFI- ÉS GYERMEK- DIVATÁRUHÁZA

BAJÁN.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, hogy 15 év óta főálló

NŐI-, FÉRFI- ÉS GYERMEK- DIVATÁ UHÁZAMAT

több árúczikk hozzávételével megbővítettem, ugyanis nagybani

BLOUSE ÁRÚSITÁST

vezettem be, kezdve a leggyorsabb házi-blousoktól a legdiszesebb kivitelig.

Azonkívül eső- és napernyők új gyártását, úgy színes mint feketébe, elvállalok minden szakmába vágó javításokat, melyek gyorsan és jutányosan saját műhelyemben eszközölköztetnek.

Tetemesen kibővített legújabb divatú és legjobb gyártmányú férfi- és gyermek kalapok, úgyszintén mindenemű sapkák nagy raktáromra bátor vagyok a n. é. közönség szives figyelmét felhívni.

Nemkülönben szörme boak úgyszintén karmantyúk (Muff) óriási nagy választékban találhatók.

Stiglitz és Unger-féle fehérnemű, menyasszonyi kelengyék egyedüli elárúsítása czégem által eszközölköztetnek.

Mint hogy több évi működésem alatt alkalma volt a nagyérdemű közönségnek pontos és szolid kiszolgálásomról meggyőződést szerezni, jövőben is azon leszek, hogy vevőimet minél olesőbban juttassam első rendű árú beszerzéséhez, mely tények valódiságáról mielőbbi meggyőződést szerezhetnek. Kérem minél számosabb megrendeléseiket és szives további pártfogásukért újabb vállalatomban is eszedzve, maradtam

kiváló tisztelettel

Fischer Pál.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katasztrális holdanként, a földek becsértéke és valóságos forgalmi ára arányában 10 évtől 50 évig terjedő törlesztésre, különösen előnyös feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

SCHÄFFER VILMOS
bankigazgató

== SZEGEDEN. ==

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapir és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúszás és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csás. és kir. udvari szállítók
Rudolstadt.

SELYEM-GRIEDER-SELYEM

Gyönyörű ujdonságok ruhák- és bluzoknak, utólérhetetlen nagy választékban, legolcsóbb áron bárkinek portó- és vámmentesen. Minták a kívántak megjelölésénél bérmentve. Levélpórtó Svájcba 25 fillér.

Selyemszövetgyár Union

GRIEDER ADOLF ÉS TÁRSA ZÜRICH P. 24.

3

kir. udvari szállítók

(SV AJCZ.)

Használat előtt.

Csuz, köszvény (rheuma)

szaggatás, derék- és hátfájás, valamint mindenemű izületi bajok ellen legbiztosabb szer a törvényesen védett

HALÁPI-féle

RESTAURATOR

mely már rövid használat után a fájdalmat nemcsak enyhíti, de sikeresen gyógyítja. Számos orvostanár által kipróbálva és ajánlva.

Egy tubus ára 1 korona 60 fillér.

Egyedüli raktár:

„APOSTOL” gyógyszerár, BUDAPEST, VIII. József-körút 64.

Éveken át szenvedtem reumatikus bántalmakban. Semmiféle gyógyszer, sem fürdő nem használt. Az Ön Restaurator kenőcsének köszönhetem egyedül gyógyulásomat. Fogadjon ezért hálás köszönetemet és abbéli ígéretet, hogy mindenemű, ki hasonló betegségben szenved, legmelegebben fogom ajánlani. — Budapest, 1903. szept. 10.

MUNKÁCSY JÓZSEF
Hernád-utca 30.

Használat után.

KIVÁLÓ SZERENCSE TÖRÖKNÉL!

Fölülmulhatatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereséménél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyeresémet és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 koronás főnyeresémet a 74366. sz. sorsjegyre,
a 90.000 koronás főnyeresémet a 109770. sz. sorsjegyre,
és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresémet.

Ajánljuk emélfogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magyar kir. szabadalmozott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben **1.000.000 korona.**

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50; — 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—;
1/2 eredeti sorsjegy frt. 3.— vagy kor. 6.—; — 1/1 eredeti sorsjegy frt. 6.— vagy kor. 12.—;

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó évi október hó 26-ig bizalommal hozzánk beküldeni

TÖRÖK A. ÉS TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46a. I. fiók: Váci-körút 4/a.
II. fiók: Múzeum-körút 11a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA BANKHÁZA BUDAPEST.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utárvételezni kérem
} postautalvánnyal küldöm
} mellékelem bankjegyekben (bélyegekből) } A nem tetsző törölendő.

Pontos cím